

Тема №1: Витинанка. Способи і особливості створення витинанки. Послідовність виготовлення виробів технікою витинанки.

Продовжити знайомити гуртківців з одним із видів декоративно – прикладного мистецтва – ВИТИНАНКОЮ.

Розвивати уяву та фантазію дітей, творчі здібності та естетичний смак. Виховувати інтерес і любов до мистецтва, до природи, бережливе ставлення до навколишнього світу.

Перед початком роботи треба повторити правила безпечної роботи з ножицями та клеєм, прийомами роботи з ножицями.

Повторення правил техніки безпеки:

- *різати папір ножицями тільки від себе.*
- *передавати ножиці ручками вперед, а зімкнуті леза тримати в долоні.*
- *після завершення роботи прибрати своє робоче місце і скласти ножиці.*

Для роботи потрібно: Кольоровий папір, картон, клей ПВА, ножиці, перебивний папір, простий олівець, гумка.

Поетапне планування виготовлення витинанки.

1. Доберіть сюжет.
2. Підготуйте кольоровий папір та картон, гарне за кольоровим контрастом тло.
3. Складіть аркуш навпіл кольором в середину. Нанесіть малюнок на кольоровий папір залежно від осі симетрії.
4. Охайно виріжте за малюнком усі елементи композиції (квіти, листя, стовбур тощо).
5. Покладіть під прес або випрасуйте усі елементи композиції.
6. Визначте положення кожного елемента композиції на картоні. Зробіть помітки олівцем.
7. Наклейте всі елементи витинанки на кольоровий картон.

Сьогодні нас чекає знайомство з витинанкою «Дерево життя».

*З листка паперу дерево звелось,
І дивно якимось все переплелось:
Минувшина людська і майбуття.
Його назвали – дерево життя.
В землі коріння, крона в небо пнеться.
Хто зна, чого вже так воно ведеться –
Нитки незримі все буття сплели,
В мінливості щось стало ми знайшли.
Вмирає щось, щоб знову відродитись,
Живим дощем через віки пролитись.
Зернята правди, мудрості, добра
Народна **ВИТИНАНКА** зберегла.*

Дерево життя – це найголовніший символ рослинного світу майже у всіх народів планети. В українців воно існує практично у всіх видах мистецтва.

Дерево давало життя не тільки людям, а й птахам, тваринам. Під деревом майстри мали на увазі всяку рослину.

Деревам поклонялися, більшість із них були святими й окремо щось символізували:

верба – прадереву;

липа – матір, вода;

дуб – прадереву, Перун, Сонце, сила, авторитет, житло Першобога;

береза – Лада;

клен – Лель;

вишня – чарування, дівоча краса;

калина – коляда, Різдво світу, дівоча краса;

смерека – вічне життя, юність;

явір – прадереву, юнак;

яблуня – жіноче начало, материнство.

Також вважалися священними бузина, терен, ялина, сосна, кедр, виноград, черешня, ожина, малина, горіх, черемха та ще чимало рослин.

Але справжні митці-вितिальники, як правило, «узагальнювали» свої дерева, тобто не визначали їх породи, бо мислили і переживали символічно й глибинно, а не копіювали бачене. На своїх деревах вони розміщували птахів, богів, людей і Сонце.

Світове дерево знаходиться в центрі світу і має триєдину будову: вершина його – небесне царство (світ богів), стовбур – земля (світ людини і тварин), коріння – підземне царство (світ підземних божеств і померлих предків).

Дерева – це група витинанок, що охоплює кілька композиційних типів настінних прикрас дзеркальної симетрії: дерево, дерево з пташками, гілка, букет, вазон, квітка.

Мотиви геометричних елементів і фігур витинанки:

- *прямі, ламані, хвилясті – символи життєвої дороги;*

- *трикутні – обереги;*

- *чотирикутні – символи родючості;*

- *магічна символіка – чотири пори року, чотири сторони світу;*

- *розеткові – сонце.*

Будь-який виріб мав потрійну символіку: форми, орнаменту та кольору.

Рослинним мотивам притаманне:

1. Відображення живої природи, ріст, цвітіння;

2. Найдавніші знаки – деревце з піднятими гілками, ялинка, колосок, листочки;

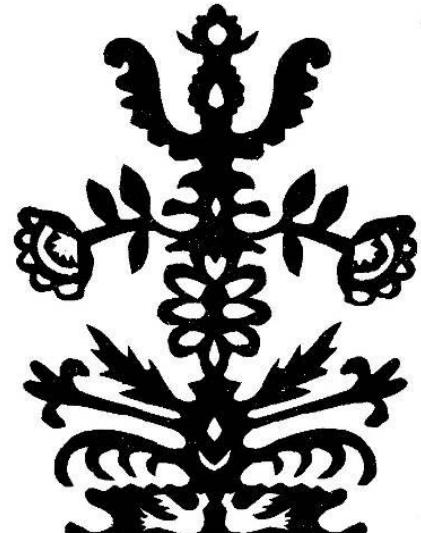
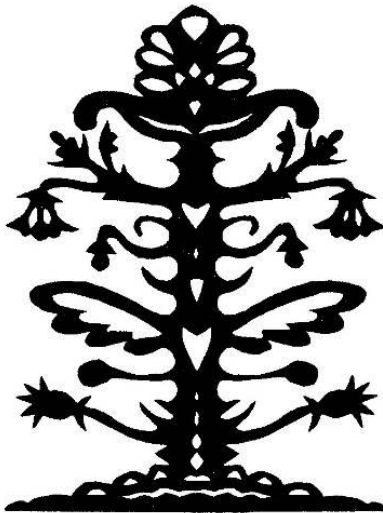
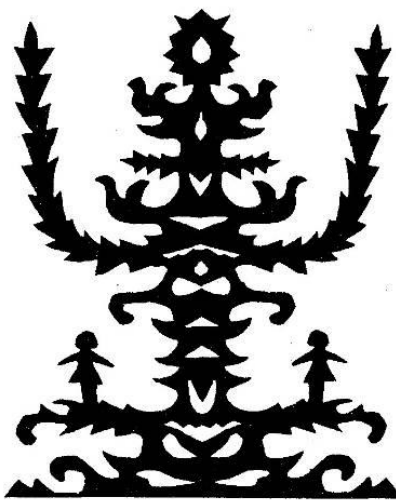
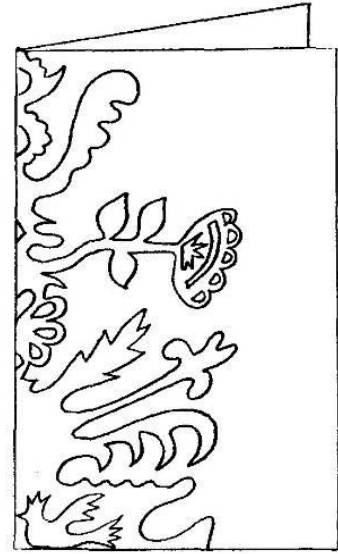
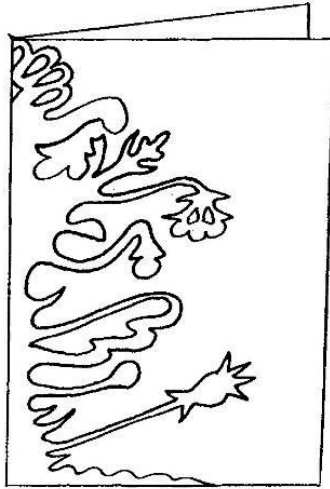
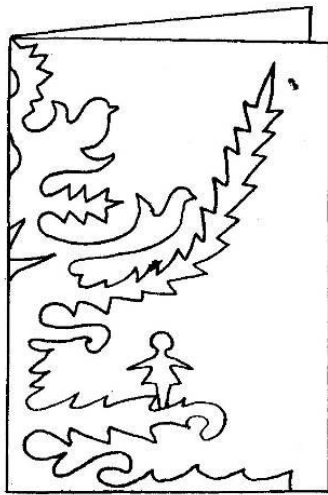
3. Центральний елемент – квіти, дерево життя.

Ці символи відображали міфологічні уявлення наших предків про будову Всесвіту.

Тема №2 :

Практичне заняття по виготовленню витинанки «Дерево Життя».

Декоративна квітка. Витинанка «Дерево життя»

Витинанка виготовляється за наміченим планом.

Підведення підсумків заняття.

Бесіда:

- 1. Коли з'явилися перші витинанки?*
- 2. З якою метою створювали витинанки?*
- 3. Яку витинанку ми сьогодні робили?*
- 4. Що символізує дерево життя?*
- 5. З яких частин воно складається?*
- 6. Яких істот розміщують в кожній частині?*

Ми ознайомимося з технологією виготовлення витинанок. Наше з вами завдання – відродити і зберегти традиції стародавнього художнього промислу.

Теми підготовлені по Всеукраїнським інтернет конференціям «на урок»